МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ТУРИЗМУ

ВІСНИК

ЛЬВІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ЕКОНОМІКИ І ТУРИЗМУ

Серія: «Економічні науки»

13/2018

Львів — 2018

Міністерство освіти і науки України
Львівський інститут економіки і туризму

УДК 338.48:001.32(051)

Вісник Львівського інституту економіки і туризму : зб. наук. ст. / Міністерство освіти і науки України. Львівський інститут економіки і туризму; [ред. кол. І. О Бочан та ін.] — Львів : ЛІЕТ, 2018, № 13 — 236 с.

Висвітлюються актуальні питання теоретичних і прикладних аспектів економіки, розвитку туристичної індустрії в Україні і, зокрема, в Західному регіоні; аналізуються підходи до створення туристичного продукту й організації спеціальних видів туризму. Особлива увага звертається на вивчення краєзнавства, екологічного супроводу туристичної діяльності та підготовки фахівців для даної галузі.

Для фахівців туристичної галузі, науково-педагогічних працівників, аспірантів і студентів закладів освіти туристичного профілю.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Бочан І. О., д.е.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна — ***головний редактор;***
2. Анісімович-Шевчук О. З., к.п.н., доцент, Львівський інститут економіки і туризму, Україна — ***заступник головного редактора;***
3. Клювак О. В., к.е.н., доцент, Львівський інститут економіки і туризму, Україна — ***відповідальний секретар;***
4. Берест Р. Я., д.і.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
5. Білонога Ю. Л., д.т.н., професор, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького;
6. Божук Т. І., д.г.н., доцент, Національний університет «Львівська політехніка», Україна;
7. Бомба М. Я., д.с.-г.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
8. Васильчак С. В., д.е.н., професор, Львівський державний університет внутрішніх справ;
9. Гальків Л. І., д.е.н., професор, Національний університет «Львівська політехніка»;
10. Гнаткович О. Д., д.е.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
11. Гринів Б. В., к.е.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
12. Доманцевич Н. І., д.т.н., професор, Львівський торговельно-економічний університет;
13. Лабай М., професор, Вища школа туризму та екології в Сухій Бескидзькій (Польща);
14. Марцин В. С., д.е.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
15. Лозинський Р. М., д.г.н., професор, Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна;
16. Лозовецька В. Т., д.п.н., професор, Київський національний університет імені М. Драгоманова, Україна;
17. Майкова С. В., к.т.н., доцент, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
18. Мартинюк Т., професор, Сопотська школа вища (Польща);
19. Місечко О. Є., д.п.н., професор, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
20. Присяжнюк Ю. І., д.е.н., професор, Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна;
21. Реверчук С. К., д.е.н., професор, Львівський національний університет імені Івана Франка;
22. Скворцов І. Б., д.е.н., професор, Національний університет «Львівська політехніка»;
23. Скрипко Т. О., д.е.н., доцент, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
24. Слодкі М., професор, Державна Вища Школа господарки у Плоцьку (Польща);
25. Федина Л. О., к.т.н., доцент, Львівський інститут економіки і туризму, Україна;
26. Рейман Кш., професор, Державна вища техніко-економічна школа ім. кс. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща).

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського інституту економіки і туризму (протокол № 2 від 26 грудня 2018 р.)

ISSN 2706-6142

© Львівський інститут економіки і туризму, 2018
© Автори статей, 2018

ЗМІСТ

Розділ 1. ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ

1.1. *Ванькович Д. В., Присяжнюк Ю. І.* Удосконалення методології фінансового забезпечення регіональної політики України в контексті євроінтеграції 9

1.2. *Островська Г. В., Савіцька Н. В.* Сучасний стан та перспективи розвитку сфери послуг в Україні 19

1.3. *Самодай В. П.* Аналітичні аспекти економіки України як цілісної системи 29

1.4. *Щур О. М., Замрій О. М.* Сучасний підхід до оцінки конкурентоздатності підприємств 36

Розділ 2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТУРИЗМОЛОГІЇ

2.1. *Бочан І. О.* Інноваційна концепція туризму як складова сталого розвитку економіки України 44

2.2. *Tymchyshyn B. M., Duda N. M., Tymchyshyn-Chemerys J. V.* Pilgrimage as a form of religious tourism in the Ukrainian society 50

2.3. *Кушнірук Г. В., Дорош Ю. С.* Сучасний стан і перспективи розвитку кавового туризму у Львові 56

Розділ 3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. *Дутка Г. Я., Савіцька О. П., Савіцька Н. В.* Туристичний кластер регіону як механізм ефективного розвитку туристичної галузі 65

3.2. *Дідович І. І., Фурсіна О. В., Маліновська М. В.* Аналіз передумов та перспектив створення міжнародного консорціуму у сфері міжнародного туристичного бізнесу 80

3.3. *Клювак О. В., Неклюдова Т. М.* Логістична модель управління електронними платежами підприємств готельного господарства 88

3.4. *Гальків Л. І., Бігус М. М., Килин О. В.* Прикладне застосування міжнародних практик оцінювання фінансового стану підприємства рекреаційної сфери 97

3.5. *Лихолат Є. О., Лихолат Н. Є.* Формування сприятливих умов та механізмів управління потенціалом туристичної сфери для активації розвитку туризму та курортів 107

Розділ 4. ТОВАРОЗНАВСТВО І ТОРГІВЛЯ: ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ

4.1. *Павлишин М. Л., Захарчин Р. М.* Про брендинг вітчизняних алкогольних напоїв на тлі сучасних трендів розвитку економіки 113

4.2. *Луців Н. В., Сеник Л. Я.* Моніторинг ринку кави в Україні 122

УДК 338.48-6:641/642:663.93

Кушнірук Галина Володимирівна, *к.е.н.,*
доцент кафедри туризму і готельної справи,
Львівський інститут економіки і туризму, м. Львів, Україна
e-mail: kgv81282@ukr.net

Дорош Юлія Степанівна,
викладач кафедри туризму і готельної справи,
Львівський інститут економіки і туризму, м. Львів, Україна
e-mail: yudorosh07@gmail.com

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАВОВОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВОВІ

Стаття присвячена актуальним проблемам розвитку кавового туризму у Львові як одного з пріоритетних та найбільш перспективних видів туристичної діяльності. У роботі окреслено історичні передумови, підходи до розуміння поняття кавового туризму, виокремлено цільову аудиторію кавового туризму, важливі елементи ресурсної бази для розвитку кавового туризму та визначено особливості його організації. Кавовий туризм розглядається як різновид гастрономічного (кулінарного) туризму, який пов'язаний з ознайомленням виробництва, технологією приготування та дегустацією кави, а також із традиціями кавування. У статті висвітлено сучасний стан кавового туризму у Львові. Розкрито важливість постаті Юрія Кульчицького для становлення кавового туризму у Львові. Підтверджено, що Львів є «кавовою столицею» України, центром виробництва натуральної кави в Україні, а також туристичною дестинацією для розвитку кавового туризму. Охарактеризовано найбільших виробників натуральної кави в Україні, зокрема СП ТОВ «Галка Лтд» та ТОВ «Віденська кава», які знаходяться у Львові. Показано роль кавового фестивалю «На каву до Львова», метою якого є підняття рівня культури споживання кави, підтримка іміджу Львова як східноєвропейської столиці кави, яка має давні традиції кавування, а також визначення найкращої кав'ярні міста. Проаналізовано наявність на туристичному ринку Львова тематичних екскурсій та турів із використанням об'єктів кавового туризму, програми яких, як правило, включають відвідання найвідоміших кав'ярень міста Лева та завершуються дегустацією в одній із них. Крім того, запропоновано нетрадиційні способи використання кави для вдосконалення середовища кавового туризму у Львові. Розроблено низку рекомендацій щодо вирішення основних проблем, що стримують розвиток кавового туризму у місті, зокрема впровадження нових та креативних способів реалізації кави, а також її приготування. У перспективі це сприятиме покращенню туристичного іміджу як міста так і країни, культурному та економічному розвитку, зростанню туристичних потоків, а також інтеграції до міжнародного ринку.

Ключові слова: *кава, кав'ярня, кавовий туризм, гастрономічний туризм, Львів, Юрій Кульчицький, кавовий фестиваль, традиції кавування, тематичні екскурсії і тури, туристична дестинація.*

Постановка проблеми. На світовому ринку кава — один із найпоширеніших напоїв у світі. Саме тому кавовий туризм стає перспективним видом туризму, шанувальники якого відправляються в країни, що виробляють каву, щоб познайоми-

тися з процесом виготовлення улюбленого напою. Вивчення цієї теми є не тільки актуальною, але і потрібною, оскільки кавовий туризм відіграє важливу роль в культурному та економічному розвитку певних країн, а також сприяє інтеграції до міжнародного ринку. Зважаючи на об'єктивні сприятливі передумови розвитку кавового туризму у Львові, пріоритетом є більш ефективне використання туристичного потенціалу міста.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідження гастрономічного туризму особливий внесок зробили такі вчені: Басюк Д.І. [1], Вишневська Г.Г. [5], Омельницька В.О. [14] та ін. Проте, на сьогоднішній день мало наукових праць з аналітики стану та перспектив розвитку окремих видів гастрономічного туризму, зокрема кавового туризму, на регіональному рівні України. Окремі аспекти висвітлювали Безверхня А. [2], Вакулко В. [3]. Феномен традиції кавування у Львові досліджував письменник Юрій Винничук [4]. Свої напрацювання він виклав у творі «Таємниці львівської кави». Завдяки насиченій кавовій історії, Львів сьогодні — це кавова столиця України. Саме тому вважаємо за доцільне з'ясувати фактори для вдосконалення середовища кавового туризму у Львові.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз сучасних теденцій розвитку кавового туризму у Львові як одного з пріоритетних та найбільш перспективних видів туристичної діяльності. Для досягнення поставленої мети основну увагу зосереджено на вирішенні таких завдань: розкрити суть та особливості кавового туризму; охарактеризувати Львів як центр для розвитку кавового туризму; запропонувати низку рекомендацій щодо вирішення основних проблем, що стримують розвиток кавового туризму у місті. В перспективі це сприятиме покращенню туристичного іміджу країни та зростанню туристичних потоків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Споживання кави відіграє важливу роль у спілкуванні між людьми. Кава активізує культурну та економічну складові життя і є одним із найпоширеніших напоїв у світі. Є безліч рецептів приготування кави, існують музеї, присвячені каві, спеціалізовані магазини, де продають все для кавових церемоній. Саме тому все більшої популярності набуває кавовий туризм, шанувальники якого відправляються в країни, що виробляють каву, щоб познайомитися з процесом виготовлення улюбленого напою [6].

Кавовий туризм — це різновид гастрономічного (або кулінарного) туризму, який сформувався для задоволення потреб туристів, а саме: пов'язаний з ознайомленням виробництва, технологією приготування та дегустацією національних страв та напоїв (у даному випадку напою — кави), а також з кулінарними традиціями народів світу. Важливість кулінарного туризму, а отже і кавового полягає в здатності встановлювати міжкультурні комунікаційні зв'язки, внаслідок яких відбувається обмін ментальними, духовними і матеріальними цінностями, досвідом на міжособистісному, етнічному, державному та загально цивілізаційному рівнях [10].

Враховуючи те, що «кавові» туристи представлені різними категоріями населення, цільова аудиторія кулінарного туризму включає в себе [5, с. 114]:

- туристів-гурманів;
- туристів, які використовують кулінарний (кавовий) туризм з метою навчання та отримання професійних навиків;
- представників туристичних фірм, які подорожують з метою вивчення даного напрямку туризму;
- туристи, які бажають заглибитись в культуру країни за допомогою вивчення національної кухні та кулінарних традицій.

Звісно, як і кожен різновид туризму, кавовий туризм має свої особливості: обов'язкове відвідання дестинацій кавового туризму, зокрема тематичних об'єктів: кавових плантацій, фабрик з розфасовування кавових зерен, кав'ярень та кафе; участь у приготуванні та дегустації напою; ознайомлення з історією та вирощуванням даного продукту; участь у виставках, ярмарках, фестивалях на кавову тематику; відвідування курсів і майстер-класів зі змішування, обсмажування, помелу та власне приготування напою в рамках освітнього туру; придбання тематичних сувенірів.

Ресурсна база для розвитку кавового туризму представлена наступними елементами: кавові фермерські господарства по всьому світу; встановлені пам'ятки, пов'язані з кавовою культурою; кавові парки; історичні кавові будівлі та кафе, кав'ярні; кавові екскурсійні маршрути в місцевостях вирощування кави; кавові фестивалі тощо. Кавові тури можуть включати перебування в приміщеннях, пов'язаних з кавовою тематикою, наприклад, проживання в готелях з видом на кавові плантації. При цьому, кава часто включається в меню. Крім того, на розвиток кавового туризму впливає і проведення ярмарків, фестивалів на кавовому тематику [14, с. 122].

Кавовий туризм — це відносно новий напрямок у світовому туризмі, і також ще мало досліджений в Україні. Проте, загальновідомим є той факт, що кавовою столицею України є Львів. Часто подорожуючі прагнуть завітати до міста Лева заради того, щоб скуштувати львівську каву. Феномен львівської традиції кавування досліджував, зокрема, письменник Юрій Винничук у своїй книзі «Таємниці львівської кави», здійснюючи літературну подорож кав'ярнями міста [4]. Першою кав'ярнею Львова була кав'ярня Якуба Леваковського, дослідниками віднайдено документ, в якому ця кав'ярня згадана наприкінці 1802 року, а точніше — 28 грудня.

Крім того, кавова історія Львова багато в чому завдячує Юрію Кульчицькому та його героїчному вчинку, який кардинально змінив подальше життя всієї Європи. 14 липня 1683 року розпочався штурм Відня як столиці Австрійської імперії 200-тисячною армією турецького візира Кара-Мустафи. На оборону ж міста було лише 16 тисяч солдатів, але столицю захищали також міцні укріплення, тож турки вирішили оточити місто й довести його мешканців до голодної смерті. Єдиною надією міської влади на порятунок була можливість попросити про допомогу ззовні.

Передати листа цісарю Леопольду I та герцогу Карлу V Лотаринзькому могла лише людина, що добре знала мову, звичаї турків і могла обдурити їх. Цією людиною став Юрій Кульчицький. Він разом зі слугою-сербом пішов навпростець через турецький табір, доставляючи листа з проханням про допомогу. Завдяки цьому героїчному вчинку облога Відня була знята 12 вересня військом європейських союзників на чолі з королем Яном III Собеським. Міська влада Відня достойно винагородила Кульчицького за порятунок. Його нагородили срібною медаллю, значною сумою грошей, подарували будинок та 300 мішків трофейної турецької кави. Юрій Кульчицький заснував першу у Відні кав'ярню, яка називалася «Під синьою пляшкою» (нім. «Zur blauen Flasche»). У ній Кульчицький подавав чорну турецьку каву без цукру. Спочатку напій не надто смакував віденцям, тож українець почав експериментувати: він додав до кави цукор та молоко, так з'явився рецепт «віденської кави».

Пройшло чимало часу, а любов до кави не зникла, зробивши Львів кавовою столицею України. 22 жовтня 2013 р. у Львові встановлено пам'ятник Ю. Кульчицькому, який створив молодий митець Роман Кикта. Він у Львові вже третій, оскільки один є у Відні на будинку, інший у його рідному селі Кульчиці на Самбірщині. Зображений

автором Кульчицький, вбраний у козацький одяг, присів біля мішка з кавою, з якого сиплються зернята і перетворюються на золоті монети.

Кава і кав'ярні — символи Львова, його впізнаваний бренд серед туристів різних країн. Львівських кав'ярень безліч, і їх всіх охопити не можливо, проте можна розділити на умовні категорії:

1) Старі добрі *малобюджетні кав'ярні* або *студентські кав'ярні*, де можна дозволити собі каву та до кави за порівняно низькими цінами. Вони виникли у 80–90-их, тут невибагливий інтер'єр і нескладний ассортимент (наприклад, на торти «Еколан» на вулиці Дудаєва, «За кулісами» в приміщенні Філармонії, кав'ярні на Вірменській тощо**)**;
2) *Вишукані, проте туристичні кав'ярні*. Вони виникли впродовж останнього року чи двох. Першою з них булла «Криївка», пізніше з'явилася «Мазох cafe», «Під золотою розою», «Гасова Лампа».
3) Ще одна категорія позначає кав'ярні, які позбавлені туристичної рутини, і є *внутрішнім середовищем Львова*. Невелика і затишна «Під синьою пляшкою» на Руській**,** зроблена в стилістиці Австро-Угорщини, вже стала легендою навіть серед туристів. Сьогодні найяскравіші кав'ярні у старому Львові — «Кав'ярня № 1» біля каплиці Боїмів та «Набамбетлі».

Експерти кавової індустрії називають Львів центром виробництва натуральної кави в Україні, оскільки найбільшими виробниками натуральної кави в Україні є СП ТОВ «Галка Лтд» та ТОВ «Віденська кава», які знаходяться у Львові.

СП ТОВ «Галка Лтд» — спільне українсько-англійське підприємство, є вітчизняним лідером у виробництві високоякісної кави в Україні з 1932 р. СП ТОВ «Галка Лтд» пропонує широкий асортимент кавової продукції. В асортименті підприємства нині близько двох десятків відзначеної нагородами на різноманітних вітчизняних та міжнародних конкурсах продукції. Переважна більшість відзнак — це нагороди за високу якість продукції [16].

ТзОВ «Віденська кава» **—** створене у 1992 р. як спільне українсько-австрійське підприємство. Основним предметом діяльності товариства є переробка та реалізація кави, а також послуги по розфасуванню продуктів. Підприємство неодноразово було нагороджене Клубом пакувальників України нагородами «Зірка упаковки України» за розробку цікавих, оригінальних упакувань для кави. В асортимент входить більше 60-ти сортів високоякісної арабіки і робусти з різних країн світу.

ТМ «Кава зі Львова» — ще один український виробник кави. В асортименті: преміум кава, еспресо, львівська, вірменська.

ПАТ «Львівська кондитерська фабрика "Світоч"» **—** виробник розчинної кави та кавових сумішей.

Не лише виробники кави та кав'ярні впливають на розвиток кавового туризму у Львові. Велику роль відіграє кавовий фестиваль «На каву до Львова», який збирає близько 150-ти тисяч людей за 4 дні. Затишні кав'ярні пропонують надзвичайно великій вибір смачних кавових ласощів. Метою свята є підняття рівня культури споживання кави, підтримка іміджу Львова як східноєвропейської столиці кави, яка має давні традиції її споживання [15]. Під час свята «На каву до Львова» проходить конкурс з метою визначення найкращої кав'ярні міста. Кульмінацією фестивалю є кавовий тур Кавових Короля та Королеви, які мандрують львівськими кав'ярнями, смакують каву та згодом оголошують переможця Свята Кави — найкращу кав'ярню Львова. Переможців конкурсу за 2013–2018 роки відображено в табл. 1.

На фестивалі Lviv Coffee Festival 2018 було обрано найкращу кав'ярню міста, і нею вже третій рік поспіль став культовий заклад «Вірменка». Кав'ярню «Вірменка» на вулиці Вірменській у Львові відкрили 1979. До 1990 року це було місце львівської богеми — музикантів, художників, учених.

Таблиця 1

Переможці щорічного конкурсу «Найкраща кав'ярня Львова»

Рік	Назва кав'ярні	Місцезнаходження
2013	«Світ кави»	пл. Катедральна, 6
2014	«GLORY CAFE»	площа Міцкевича, 1
2015	«Світ кави»	пл. Катедральна, 6
2016	«Вірменка»	вул. Вірменська,19
2017	«Вірменка»	вул. Вірменська,19
2018	«Вірменка»	вул. Вірменська,19

У номінації «Найкраща авторська кава» перемогла кав'ярня «Rocket Espresso», у номінації «Найкраща кава в джезві» — «Домініканес», а у номінації «Найкраща кава з собою» — «Coffee Lab»; «Найгостиннішою кав'ярнею» у Львові визнали «Львівську Мануфактуру Кави», що на площі Соборній, 2, а «Мистецькою кав'ярнею» — кав'ярню-галерею «Штука». Свято супроводжується й іншими атракціями — ярмарком кави і кавового посуду, презентаціями історії та традицій напою, музикою у стилі ретро і джазовим концертом.

Сьогодні для туристів у Львові пропонуються десятки тематичних кавових екскурсій та турів. Програма таких екскурсій, як правило, включає відвідання найвідоміших кав'ярень міста Лева та завершується дегустацією в одній із них. Приклади деяких наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Приклади кавових екскурсій у Львові

№	Туристична фірма	Назва екскурсії	Вартість / особа
1	Галінтур	Львівських кав'ярень чар	80 грн.
2	Open Lviv	Львів зі смаком кави	200 грн.
3	Молодіжний туризм	Львів — місто кави і шоколаду (майстерня шоколаду)	100 грн.
4	Андреоллі-тур	Кавова дегустація в кавовому місті	150 грн.
5	Відвідай	Кавові легенди Львова	80 грн.

Варто зазначтити, що кавовий туризм є прибутковим інструментом інвестування. Незважаючи на те, що кава не є продуктом першої необхідності, її споживання з кожним роком все більше збільшується. Крім того, що каву можна споживати є багато нетрадиційних способів використання кави, зокрема [11, 12]: салони краси, виготовлення кавової фарби, малюнки кавою, декори із зерен кави, добриво для рослин, засіб для усунення неприємних запахів, кава як складова солодощів, кулінарна приправа, мило з кави ручної роботи тощо.

Оскільки у Львові вже розвивається кавовий туризм, то доцільно його підтримувати та підсилювати. Тому нижче перелічені рекомендації щодо нововведень задля вдосконалення середовища кавового туризму у Львові:

- диверсифікація асортименту кав'ярень позитивно впливатиме на стабілізацію реалізації продукції;
- впровадження додаткових послуг, зокрема сервісу «замовлення по телефону», коли споживач телефонує в кав'ярню, замовляє напої, готову продукцію чи товари з магазинчику;
- постійне введення сезонних новинок в меню кав'ярень, що мінімізуватиме втрати відвідувачів у зв'язку зі зміною їх смаків та потреб;
- проведення майстер-класів приготування кави, зокрема, впровадження послуги чашка «власними руками», та чемпіонатів серед баристів стимулюватиме розвиток персоналу кав'ярень;
- введення додаткових послуг у кав'ярнях, зокрема, «кавовий портрет», картини з кавової гущі забезпечить художників робочими місцями і зацікавить потенційних споживачів;
- щорічне проведення фестивалю кави «Lviv Coffee Festival»;
- створення унікальних кавових турів і квестів на кавову тематику.

Висновки. Таким чином, поштовх великій популярності кавового туризму спричинили такі соціальні моменти: кава — один з найпоширеніших напоїв, а кавова індустрія посідає одне з передових місць у світі. Звісно, як і кожен різновид туризму, кавовий туризм має свої особливості, цільову аудиторію та кавові дестинацій. Взявши до уваги всі рекомендації щодо розвитку кавового туризму у Львові, усвідомивши всю силу смаку кави для львів'ян, та власне те, що кава, по суті, є символом Львова, можна зробити для міста набагато більше, аніж просто варити надзвичайно смачну каву в кав'ярнях. Вагома ресурсна база для розвитку цього виду туризму дає всі підстави стверджувати, що Львів — туристична дестинація кавового туризму.

Література

1. Басюк Д. І. Інноваційний розвиток гастрономічного туризму в Україні / Д. І. Басюк // Наук. пр. НУХТ. — 2012.–№ 45. — С. 128–132.
2. Безверхня А. Особливості кавового туризму у Львові / А. Безверхня // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку туризму». — Частина II. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. — 145 с. — С. 14–17.
3. Вакулко В. За кавою на край світу або кавовий туризм / В. Вакулко // Матеріали II-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. «Здобутки, проблеми та перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу», 29 жовтня 2013 р. — К.: НУХТ, 2013 р. — С. 338–340.
4. Винничук Ю. Таємниці Львівської кави. — Львів: Піраміда, 2008. — 220 с.
5. Вишневська Г. Г. Потенціал кулінарних турів у контексті спеціалізованого туризму / Г. Г. Вишневська // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. — 2013. — Вип. 31. — С. 112 — 118.

6. За кофе на край света [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://coffeetea.ru/news-single/item/5365.
7. Кава [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://jisty.com.ua/kava.
8. Кава у Львові [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://lviv.travel/ua/index/what_to_do/coffee_lviv.
9. Кавовий туризм [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://pidruchniki.com/1256060743567/turizm/kavoviy_turizm.
10. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. — К.: Знання, 2011. — 334 с.
11. Незвичне використання кави [Електронний ресурс]. — Режим доступу:https://ukr-west.com.ua/a220431-nezvichne-vikoristannya-kavi.html.
12. Нетрадиційні способи використання кави. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://henuathatsit.ru/netradicijni-sposobi-vikorist-kavi.html.
13. Перша серед кав'ярень Львова... [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://andriy-kusiy.livejournal.com/8209.html.
14. Омельницька В.О. Сучасний стан ринку послуг гастрономічного туризму України / В.О. Омельницька // Економічні студії. — 2018. — № 2. — С. 121−126.
15. Офіційнийсайт «Lviv Coffee Festival». — Режим доступу: http://www.coffeefest.lviv.ua.
16. Офіційний сайт СП ТОВ «Галка ЛТД» — Режим доступу: http://www.galca.ua.

References

1. Basiuk D.I. Innovatsiinyi rozvytok hastronomichnoho turyzmu v Ukraini / D.I. Basiuk // Nauk. pr. NUKhT. — 2012. — № 45. — S. 128–132.
2. Bezverkhnia A. Osoblyvosti kavovoho turyzmu u Lvovi / A. Bezverkhnia // Materialy III Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Suchasni tendentsii rozvytku turyzmu». — Chastyna II. Mykolaiv: VP «MF KNUKIM», 2015. — 145 s. — S. 14–17.
3. Vakulko V. Za kavoiu na krai svitu abo kavovyi turyzm / V. Vakulko // Materialy II-yi Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. «Zdobutky, problemy ta perspektyvy rozvytku hotelno-restorannoho ta turystychnoho biznesu», 29 zhovtnia 2013 r. — K.: NUKhT, 2013 r. — S. 338–340.
4. Vynnychuk Yu. Taiemnytsi Lvivskoi kavy. — Lviv: Piramida, 2008. — 220 s.
5. Vyshnevska H.H. Potentsial kulinarnykh turiv u konteksti spetsializovanoho turyzmu / H.H. Vyshnevska // Aktualni problemy istorii, teorii ta praktyky khudozhnoi kultury. — 2013. — Vyp. 31. — S. 112 — 118.
6. Za kofe na krai sveta [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://coffeetea.ru/news-single/item/5365.
7. Kava [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://jisty.com.ua/kava.
8. Kava u Lvovi [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://lviv.travel/ua/index/what_to_do/coffee_lviv.
9. Kavovyi turyzm [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://pidruchniki. com/1256060743567/turizm/kavoviy_turizm.
10. Kliap M.P., Shandor F.F. Suchasni riznovydy turyzmu: navch. posib. / M.P. Kliap, F.F. Shandor. — K.: Znannia, 2011. — 334 s.
11. Nezvychne vykorystannia kavy [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: https://ukr-west.com.ua/a220431-nezvichne-vikoristannya-kavi.html.
12. Netradytsiini sposoby vykorystannia kavy. [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://henuathatsit.ru/netradicijni-sposobi-vikoristannja-kavi.html.
13. Persha sered kaviaren Lvova... [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu:https://andriy-kusiy.livejournal.com/8209.html.
14. Omelnytska V.O. Suchasnyi stan rynku posluh hastronomichnoho turyzmu Ukrainy / V.O. Omelnytska // Ekonomichni studii. — 2018. — № 2. — S. 121–126.
15. Ofitsiinyi sait «Lviv Coffee Festival». — Rezhym dostupu: http://www.coffeefest.lviv.ua.

16. Ofitsiinyi sait SP TOV «Halka LTD» — Rezhym dostupu: http://www.galca.ua.

Кушнирук Г., Дорош Ю.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ КОФЕЙНОГО ТУРИЗМА ВО ЛЬВОВЕ

Статья посвящена актуальным проблемам развития кофейного туризма во Львове как одного из приоритетных и наиболее перспективных видов туристической деятельности. В работе обозначены исторические предпосылки, подходы к пониманию понятия кофейного туризма, выделены целевая аудитория кофейного туризма, важные элементы ресурсной базы для развития кофейного туризма и определены особенности его организации. Кофейный туризм рассматривается как разновидность гастрономического (кулинарного) туризма, который связан с ознакомлением производства, технологии приготовления и дегустацией кофе, а также с традициями кофепития. В статье освещено современное состояние кофейного туризма во Львове. Раскрыто важность фигуры Юрия Кульчицкого для становления кофейного туризма во Львове. Подтверждено, что Львов является «кофейной столицей» Украины, центром производства натурального кофе в Украине, а также туристической дестинации для развития кофейного туризма. Охарактеризовано крупнейших производителей натурального кофе в Украине, в частности СП ООО «Галка Лтд» и ООО «Венский кофе», которые находятся во Львове. Показана роль кофейного фестиваля «На кофе во Львов», целью которого является повышение уровня культуры потребления кофе, поддержка имиджа Львова как восточноевропейской столицы кофе, которая имеет давние традиции кофепития, а также определение лучшей кофейни города. Проанализированы наличие на туристическом рынке Львова тематических экскурсий и туров по использованием объектов кофейного туризма, программы которых, как правило, включают посещение самых известных кофеен города Льва и завершаются дегустацией в одной из них. Кроме того, предложено нетрадиционные способы использования кофе для совершенствования среды кофейного туризма во Львове. Разработан ряд рекомендаций по решению основных проблем, сдерживающих развитие кофейного туризма в городе, в частности внедрение новых и креативных способов реализации кофе, а также его приготовления. В перспективе это будет способствовать улучшению туристического имиджа как города так и страны, культурному и экономическому развитию, росту туристических потоков, а также интеграции в международный рынок.

Ключевые слова: *кофе, кофейня, кофейный туризм, гастрономический туризм, Львов, Юрий Кульчицкий, кофейный фестиваль, традиции кофепития, тематические экскурсии и туры, туристическая дестинация.*

Kushniruk H., Dorosh Yu.

Current STATE AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF COFFEE TOURISM IN LVIV

The article is devoted to the actual problems of the development of coffee tourism in Lviv as one of the priority and most promising types of tourism activity. The paper outlines the historical preconditions, approaches to understanding the concept of coffee tourism,

identifies the target audience of coffee tourism, important elements of the resource base for the development of coffee tourism and identifies the features of its organization. Coffee tourism is considered as a kind of gastronomic (culinary) tourism, which involves familiarization of production, cooking technology and tasting of coffee, as well as with the traditions of coffee. The current state of coffee tourism in Lviv is highlighted. The importance of the figure of Yury Kulchytsky for the development of coffee tourism in Lviv is revealed. It is confirmed that Lviv is the «coffee capital» of Ukraine, the center for producing natural coffee in Ukraine, as well as a tourist destination for the development of coffee tourism. The largest producers of natural coffee in Ukraine, in particular, joint venture LLC Galka Ltd. and Viennese Coffee LLC, which are located in Lviv, are characterized. The role of coffee festival «Lviv Coffee Festival» is shown, the purpose of which is to raise the level of culture of coffee consumption, to support the image of Lviv as the Eastern European capital of coffee, which has long traditions of coffee, as well as the definition of the best coffee shop in the city. The presence of thematic excursions and tours with the use of objects of coffee tourism on the tourist market of Lviv is analyzed, as a rule, they include visits to the most famous coffee shops of the city of Lion and end with a tasting in one of them. In addition, unconventional ways of using coffee to improve the environment of coffee tourism in Lviv are offered. A number of recommendations for addressing the main problems hindering the development of coffee tourism in the city, in particular the introduction of new and creative ways of selling coffee, as well as its preparation, has been developed. In the future, it will contribute to improving the tourist image of the city and the country, cultural and economic development, increasing tourist flows, and the integration into the international market.

Key words: *coffee, coffee shops, coffee tourism, gastronomic tourism, Lviv, Yury Kulchytsky, coffee festival, traditions of coffee, thematic excursions and tours, tourist destination.*